

Kurzus kódja(i): FLM-221.01

Kurzus címe: Filmelemzés: A filmkép

Tanár neve: Varga Balázs

Kurzus időpontja, helye: szerda 12 30-14 00 -137

Vetítések időpontja, helye: -

Kurzus típusa: Szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus célja, hogy a hallgatókkal megismertesse az általánosabb műelemzési elveket, valamint a filmelemzés alapvető módszertani sajátosságait, a mozgóképek elemzésének és esztétikai vizsgálatának alapelveit. A félév során a filmkép elemzésének különböző szempontjait (keret, kompozíció, plánok, stb.) vesszük sorra. A bevezető órák előadásait követően az óra témájába illeszkedő filmrészleteket fogunk elemezni és közösen megbeszélni. Az ötödik órától kezdve a hallgatók saját maguk hoznak filmrészleteket, és azokat az addig tanult szempontok és jelenségek alapján – „kiselőadás” vagy „prezentáció” formájában – elemzik. A cél tehát az önálló, egyéni munka, valamint a közös elemzés fogásainak, szempontjainak gyakorlása.

A félév menete, az órák témái:

1. Bevezetés. Elemzés és értelmezés.
2. A filmkép.
3. A keret.
4. A kompozíció.
5. A képsík: plánozás.
6. Első zárthelyi dolgozat. A térszervezés és a nézésirányok.
7. A tér: mélységelesség és mélységi szerkesztés. Objektívek.
8. Gépállás és nézőpont.
9. Kameramozgások.
10. A fény: világítás és színek.
11. Félévzáró (második) zárthelyi dolgozat. A hang.
12. A félév értékelése.

Kurzus teljesítésének követelményei: **A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:**

1. **Órai prezentáció:** A hallgatóknak a félév során minimum 1–1 órai kiselőadással kell szerepelniük, melynek során a korábbi órákon meghatározott szempontok szerint, hozzávetőleg 10 percen belül bemutatniuk és elemezniük egy szabadon választott, rövid filmrészletet.
2. **Zárthelyi dolgozatok:** A félév során két zárthelyi dolgozatra kerül sor. Az első dolgozat a félév során megbeszélte elemzési kérdések elméleti, módszertani problémáival kapcsolatos kérdéseket tartalmaz, illetve a megelőző órákon elemzett filmrészletek egyikének önálló, példaelemzését jelenti. A második (félévzáró) zárthelyi dolgozatban egy addig nem elemzett, a helyszínen vetítésre kerülő filmrészletet kell írásban, minél részletesebben, a félév során megismert minél több szempontot alkalmazva elemezniük a hallgatóknak.
3. **Egyéb követelmények és feltételek:** Folyamatos órai jelenlét: a negyedik hiányzás esetén a kurzus nem teljesítettnek minősül. Tíz percnél több késés hiányzásnak minősül. Nem kaphat gyakorlati jegyet az a hallgató, akinek nincs meg az órai prezentációja és két zárthelyi dolgozata.

Vetített filmek: -

Kötelező / ajánlott irodalom:

Kovács András Bálint: *Mozgóképelemzés*. Budapest: Palatinus, 2009. pp. 11–61. [Korábbi, rövidebb verzió: Kovács András Bálint: *Mozgóképelemzés*. http://szabadbolcseszlet.elte.hu/index.php?option=com_tananyag&task=showElements&id_tananyag=61]

Ajánlott irodalom:

Arnheim, Rudolf: *A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája*. Budapest: Gondolat, 1976.
Aumont, Jacques–Marie, Michel: *A filmelemzés meghatározása*. In: *A kortárs filmelmélet útjai* (szerk.: Vajdovich Györgyi) Budapest: Palatinus, 2004. pp. 9–42.
Bíró Yvette: *A film formanyelve. (A film mint kifejezési forma, A film mint műalkotás, A kép mint a film*

-
- legkisebb autonóm egysége, A függőleges montázs. A hang.) In: Bíró Yvette: *A hetedik művészet*. Budapest: Osiris. pp. 15–81., 110–142.
- Bordwell, David–Thompson, Kristin: *Film Art. An Introduction*. McGraw–Hill, 1990. pp. 156–204., 244–273.
- Bordwell, David: Színrevitel és stílus. *Apertúra* (2007 nyár) <http://apertura.hu/2007/nyar/bordwell>
- Gombrich, E.H.: A látható kép. <http://mkk.bme.hu/mediatervezo/targyak/vizualkomm/gombrich.pdf>
- Deleuze, Gilles: Keret és plán, keretezés és plánozás. In: Deleuze, Gilles: *A mozgás-kép*. Budapest: Osiris, 2001. pp. 21–43.
- Filmiskola: a mozgókép (Gelencsér Gábor, Margitházi Beja és Varró Attila írásai). *Filmvilág* (2010 szeptember) no. 9. pp.34–41.
- Hickethier, Knut: *Film- és televízió-elemzés*. Budapest: Krónika Nova Kiadó, 1998.
- Lotman, J.M.: A filmkép. In: Lotman, J.M.: *Filmszemiotika és filmesztétika*. Gondolat, Budapest, 1977. pp. 38–
- Margitházi Beja: *Az arc mozija. Közelkép és filmstílus*. Koinónia kiadó, Kolozsvár, 2008. pp. 107–219.
- Mitry, Jean: *A film esztétikája és pszichológiája*. Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, 1968. pp. 73–156.
- Mitry, Jean: *A film esztétikája és pszichológiája. Második rész: A formák*. Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, 1976. pp. 7–159.
- Szabó Gábor: *Filmes könyv*. Budapest: Ab Ovo, 2002.
-